

OP DE
TWEESPRONG
VAN MOETEN
EN WILLEN

WAT DOE JE
EN WAT
WIL JE ÉCHT?

ELLE LUNA

Oorspronkelijke titel

The Crossroads of Should and Must

Copyright © 2015 Elle Luna

Published by arrangement with Workman Publishing Company, New York

Vertaling

Switch Translations, Marijke van der Horst

Omslag, illustraties en binnenwerk

© 2015 Elle Luna

Bewerking Nederlands omslag en binnenwerk

Pinta Grafische Producties

© 2016 A.W. Bruna Uitgevers B.V., Amsterdam

ISBN 978 94 005 0759 3

NUR 770

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprerecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

VOOR MIJN FAMILIE

INLEIDING

p.9

DEEL I

DE TWEESPRONG

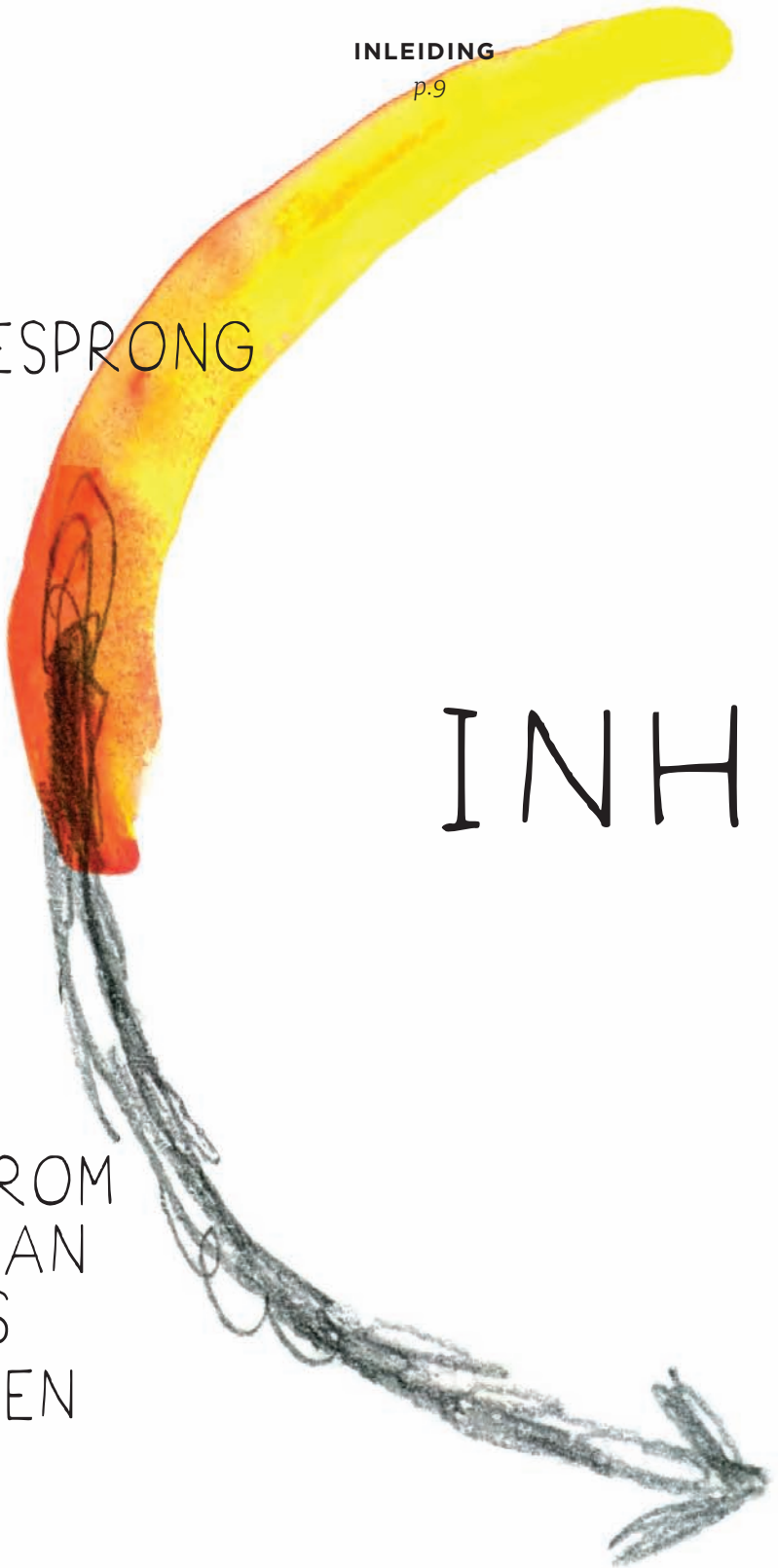
p.14

INHOUD

DEEL II

WAAROM WE VAN ALLES MOETEN

p.52

NAWOORD

p.169

DEEL IV

DE
TERUGKEER

p.142

D
U
D

DEEL III

OP WEG
NAAR WAT
JE WILT

p.72

Publiceer dit

OP EEN DINSDAG GOCHTEND
OM EEN UUR OF ZEVEN
KLIKTE IK OP 'PUBLICEEER
DIT' VOOR EEN ESSAY OP
MEDIUM.COM GETITELD
'THE CROSSROADS OF
SHOULD & MUST'.

We delen online van alles met elkaar. Elke dag. Alsmar. Maar iets hieraan was anders. Zo anders, dat het in een paar weken tijd getweet was naar ruim vijf miljoen mensen en gelezen door meer dan een kwart miljoen.

‘Laat alles wat je aan het doen bent vallen en lees dit onmiddellijk,’ postte een vrouw. ‘Dit artikel heeft mijn leven veranderd,’ schreef iemand anders. ‘Ik stond op het punt om het naar al mijn werknemers te sturen,’ schreef een CEO, ‘maar toen bedacht ik dat een derde van hen na het lezen ervan waarschijnlijk zou opstappen. Maar weet je wat? Als ze hier niet willen zijn, heb ik ook liever dat ze opstappen, dus ik verstuurde het toch.’

De mailtjes stroomden binnen. Mijn telefoon lichtte constant op van de tweets. Het artikel verspreidde zich in een flits over het web en toen nog verder. Het bleef maar groeien en bloeien en, tja, nu zijn we hier aanbeland. Ik besloot het artikel uit te werken tot een boek vanwege de mensen die hun verhalen met me deelden, en de pijn en moed die ik zag in hun worstelingen. Vrouwen van in de dertig. Mannen van in de twintig. Een middelbare scholier. Vaders. Een weduwe. Alleenstaande moeders. Steenrijke mensen die arm waren. Arme mensen die steenrijk waren. Leraren. Advocaten. Een musicus vermomd als advocaat. Een dichter die genoot van zijn baan als buschauffeur. Vrouwen die geen kinderen wilden. Vaders die voor hun kinderen wilden zorgen. Mensen die zich gevangen voelden in hun baan en mensen die ontzettend dankbaar waren dat ze een baan hadden.

De pijn maakte geen onderscheid naar sekse, woonplaats of leeftijd. En de kern van de pijn lag altijd hierin...

MAAR AL TE VAAK
HEBBEN WE HET GEVOEL
DAT HET ONS NIET LUKT
OM ALLES UIT HET LEVEN
TE HALEN DOORDAT
HET ONS NIET LUKT OM
ALLES TE GEVEN WAT
WE IN ONS HEBBEN.

Ik hoorde van mensen die er alles voor overhadden om van hun ontevredenheid af te komen, maar niet wisten hoe ze dat moesten doen.

Ik heb dit boek geschreven om met anderen te delen waar ik zelf het meeste aan heb gehad op mijn ontdekkingsreis en ook wat de mensen die ik ontmoette het meeste heeft geholpen. Toch heb je geen boek vol antwoorden in handen, want die ken jij alleen; je hebt een verzameling in handen van de nuttigste vragen die ik onderweg ben tegengekomen. Beschouw deze pagina's maar als een serie deuropeningen bedoeld om jou te helpen beslissen welke kant jouw reis op zal gaan.

DEZE PAGINA'S ZIJN
EEN OPROEP OM
GEHOOR TE GEVEN AAN DIE
STEM BINNEN IN JE DIE ZEGT
DAT JE IETS SPECIAALS
TE BIEDEN HEBT. ZE
HERINNEREN JE ERAAN DAT
ER WELISWAAR GEEN KAART
BESTAAT VAN WAAR JE HEEN
GAAT, MAAR DAT VELEN
DEZE WEG VÓÓR JE HEBBEN
BEWANDELD. ZE GEVEN JE
TOESTEMMING OM ALLES
AF TE LEREN WAARVAN JE
OOIT IS GEZEGD DAT HET
MOET OM ERACHTER TE KOMEN
WAT JE EIGENLIJK WILT.

Op een donderdagochtend om vijf voor twaalf klik ik voor het laatst op 'Opslaan' voordat ik dit document de wereld in stuur. In mijn eigen leven heb ik gemerkt dat dingen zich op het ideale moment voordoen. Niet eerder. En niet later. Het is heel goed mogelijk dat dit boek in jouw handen is beland omdat jij daar behoefte aan hebt. Omdat een deel van jou een tweesprong in je leven heeft gezien en jij klaar bent om op pad te gaan. Ik ben blij en dankbaar dat deze woorden op de een of andere manier op precies het juiste moment hun weg van mij naar jou hebben gevonden. Bedankt dat je mee wilt op dit waanzinnige, weergaloze avontuur. Als medereiziger wens ik je een heel goede reis.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a smaller 'e' and a final flourish.

San Francisco, 23 oktober 2014

DEEL I

DE
TWEES

PRONG

IK WAS DIEP IN SLAAP
TOEN IK HET TEKEN
KREEG. HET KWAM
IN DE VORM VAN EEN
DROOM, OVER EEN WITTE
KAMER MET BETONNEN
VLOEREN, HOGE MUREN,
PAKHUISRAMEN EN EEN
MATRAS OP DE VLOER.

Dat was alles; dat was mijn droom. Simpel, zo weer vergeten, maar maandenlang – elke nacht – terugkerend. Op een dag stelde een vriendin mij de vraag die mijn leven binnenstebuiten keerde. Ze zei: ‘Heb je weleens geprobeerd in het echte leven op zoek te gaan naar je droom?’ Haar vraag voelde alsof er een ophaalbrug werd neergelaten, als een uitnodiging om binnen te gaan in een wereld die me tegelijk fascinerend en absurd leek. Eerst weigerde ik er iets mee te doen, maar haar vraag bleef hangen, en uiteindelijk begon ik me af te vragen...

WAAR MOET
HEEN ALS
OM IN HET
LEVEN OP
GAAN NAAR JE

JE

JE BESLUIT

ECHTE

ZOEK TE

DROMEN?

CRAIGSLIST,

DACHT IK DIRECT.

witte kamer uit dromen? |

Hoewel vrijwel alles wat te huur of te koop is op Craigslist staat, voelde ik me toch een beetje onnozel toen ik de rubriek 'Appartementen te huur' aanklikte. Wat moest ik in hemelsnaam intypen in het zoekkader? Ik had geen idee wat ik zocht of wat ik zou vinden. Maar algauw veranderde mijn zoektocht in een boeiend, speels avontuur.

En op een dag vond ik hem. Op de website, op een fotootje dat niet veel groter was dan de nagel van mijn duim. De witte kamer. Daar was hij, zomaar op het computerscherm. Een appartement te huur in San Francisco. En er was de volgende dag – natuurlijk – open huis.

BILL MOYERS:

HEBT U WELEENS HET GEVOEL DAT U...
WORDT GEHOLPEN DOOR ONZICHTBARE
HANDEN?

JOSEPH CAMPBELL:

VOORTDUREND. HET IS WONDERBAARLIJK.
IK HEB ZELFS GELEIDELIJK AAN EEN
BIJGELOOF ONTWIKKELD ALS GEVOLG
VAN DIE VOORTDURENDE HULP VAN
ONZICHTBARE HANDEN, NAMELIJK DAT JE
JEZELF DOOR JE HART TE VOLGEN OP EEN
SOORT VAN SPOOR ZET DAT ER ALTIJD
AL WAS EN OP JE LAG TE WACHTEN,
EN DAT JE VERVOLGENS HET LEVEN
LEIDT WAARVOOR JE IN DE WIEG BENT
GELEGD. ZODRA JE DAT ZIET, BEGIN JE
MENSEN TE ONTMOETEN OP HET GEBIED
WAAR JOUW HART LIGT, EN ZIJ OPENEN
DEUREN VOOR JE. MIJN ADVIES: WEES
NIET BANG OM JE HART TE VOLGEN,
WANT ALS JE DAT DOET, GAAN ER
DEUREN VOOR JE OPEN WAARVAN JE NIET
EENS WIST DAT ZE BESTONDEN.

JOSEPH CAMPBELL
THE POWER OF MYTH

Toen ik aankwam bij het open huis waren er tot mijn verbazing nog een stuk of tien andere kijkers voor het appartement. Dat was in mijn droom niet zo. Maar om een of andere onverklaarbare reden had ik het gevoel dat de ruimte al van mij was, dat dat gewoon niet anders kon, dat ik niet alleen op zoek was naar het appartement, maar dat het ook op zoek was naar mij, en hoewel ik geen idee had wat ik aan het doen was, wist ik precies wat me te doen stond. Ik gaf de makelaar mijn huurformulier en vertrok.

Twee weken later betrok ik de witte kamer uit mijn dromen, met twee koffers en de hond. Ik ging op de betonnen vloer zitten en keek om me heen. Toen werd ik overvallen door paniek. Wat had ik gedaan? Waar ging dit allemaal over?

‘WAAROM
BEN IK
HIER?’
ZEI IK HARDOP.

En de kamer antwoordde: ‘Het is tijd om te schilderen.’

De volgende ochtend begon ik aan de moeilijkste opgave van mijn leven: mijn schilderdroom verwezenlijken.

Ik had bijna tien jaar lang niet geschilderd, dus ik ging naar de winkel voor kunstenaarsbenodigdheden en kocht de spullen die ik nodig had.

FOAMBRUSHES & VERFROLLERS & WAAIERPENSELEN EN INKT

Terwijl ik mijn handen over de houten penseelstelen liet gaan, dacht ik terug aan mijn kindertijd, toen ik altijd een penseel in handen had, zo'n toverstaf die takjes uit het bos veranderde in felgekleurde slangen, stenen in ronde schildersdoeken en kartonnen bordjes in portretten. Ik verzamelde herinneringen in het winkelwagentje terwijl de vertrouwde geur van vezelige papiersoorten me naar het volgende gangpad lokte.

KRAFT- & AQUAREL- EN HANDGESCHEPT KATOENPAPIER

Ik pakte wat ik nodig had en liep door naar de kleuren.

En direct herinnerde ik me hoe ze heetten, hoe ze aanvoelden, hoe ze subtiel veranderden wanneer je ze mengde met water of medium, hoe ze reageerden op folie, karton en ongeprepareerd linnen. Ik dacht terug aan de tijd dat ik achttien was en het huis uit ging, mijn favoriete potloden en verf bijeenzocht en in een doos stoppte, die we dichtplakten met extra breed plakband. Ik zette de doos in de achterbak van de auto, wuifde nog een keer, reed achteruit de oprit af en vertrok naar het noorden.

Terwijl ik daar in die winkel een emmer witte verf van vijf liter van de plank tilde en in mijn winkelwagentje laadde, dacht ik terug aan een doos die ongeveer even zwaar aanvoelde toen ik hem de trap op droeg naar mijn eerste appartement. Mijn tweede. Mijn negende en tiende. Ik zette die doos neer naast bureaus, waar hij ongeopend bleef staan, ik propte hem in kasten zodat hij niet in de weg zou staan, en uiteindelijk, na het invullen van de toelatingsformulieren voor mijn studie rechten, liet ik hem achter in de kelderberging van een oud flatgebouw, naast een kunstkerstboom compleet met verlichting.

Terug in mijn toekomst betaalde ik voor mijn spullen, reed ermee naar huis en schilderde met een energie die ik nog nooit eerder had gevoeld.

ER WAS ALLEEN
ÉÉN PROBLEEMPJE...

Ik had een fulltimebaan en werkte meer dan veertig uur per week bij een start-up waar ik me sterk bij betrokken voelde. Ik maakte deel uit van een groepje mensen dat de manier waarop mensen met hun e-mail omgingen wilde veranderen. We waren al bijna een jaar in stilte intensief bezig een idee dat was begonnen op een Post-it uit te werken tot een compleet product in de App Store van Apple. Wanneer ik daar niet mee bezig was, was ik aan het schilderen. Ik had het gevoel dat ik begonnen was aan een van de creatiefste perioden van mijn leven. Maar het evenwicht was zoek; het kon zo niet doorgaan, en ik had het gevoel dat ik afstevende op een tweesprong in mijn leven.

Ik had het hierover met een vriend, die daarop vroeg: 'Heb je die TED-talk van Stefan Sagmeister gezien?' Hij pakte zijn laptop, kwam naast me zitten en zei: 'Daar moeten we onmiddellijk naar kijken.'

In zijn praatje beschrijft Sagmeister – een kunstenaar en grafisch ontwerper uit New York – het verschil tussen een baan, een carrière en een roeping. Ik had nooit beseft dat dat verschillende dingen waren.

EEN BAAN

Iets wat je doorgaans van negen tot vijf tegen betaling doet.

EEN CARRIÈRE

Een systeem waarin je geleidelijk hogerop klimt en beloningen worden ingezet om gedrag te optimaliseren.

EEN ROEPING

Iets wat je echt per se wilt doen, of je er nu rijk of beroemd mee wordt of niet; het werk is de beloning.

HET COOLSTE VISITEKAARTJE
ALLER TIJDEN

Ik begon me af te vragen welke daarvan ik in mijn leven had. En ik vraag hetzelfde aan jou:

WAT HEB
JIJ OP DIT
MOMENT:
EEN BAAN?
EEN CARRIÈRE?
OF EEN
ROEPING?